

Gered door een Speld

door:

Wilh^l Riem Vis

RUNCHEL

DRUCK - TYP. C. C. CALLENBACH NIJKERK.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH.

GERED DOOR EEN SPELD.

DOOR

WILHA. RIEM VIS.

NIJKERK,
G. F. CALLENBACH.

=

11

11

I.

VROUW ZAKSTEEN EN HARE KENNISSEN.

Het was een warme dag in het midden van Augustus; zóó warm, dat de menschen deuren en ramen tegenover elkander openzetten om een weinig verkoeling te vinden, maar geen zuchtje werd er gevoeld. Vooral in nauwe straatjes en steegjes en in kleine huisjes was het vreeselijk benauwd; en zoodra de vrouwen met hun huiswerk klaar waren, trokken zij met de kleintjes naar buiten en gingen daar op een stoel of een stoof zitten naaien, breien of aardappelen schillen. Sommigen zaten zelfs zoo maar op de straatsteenen, die nu ver van koud waren. En natuurlijk zochten allen een plekje op in de schaduw, want in de brandende zonnestralen was het voor een poes ternauwernood om uit te houden, en warmte is toch voor zoo'n beestje een genot.

„Wel, vrouw Zaksteen, ga je er op uit met je kleintje?” Zoo klonk het tegen een nog jeugdige vrouw, die een kindje op den arm droeg van ruim veertien maanden oud. Het was een flink, stevig kind met roode wangen en heldere kijkers; blijkbaar sterk en gezond, geheel in tegenstelling met de moeder, die er zwak uitzag en erg bleek.

„Och, ja, Buurvrouw,” was het antwoord, „met in huis te blijven zitten komt een mensch niet verder. Ik heb een aardige bestelling gekregen; en al dat goed heb ik in mijn kleine winkeltje niet voorhanden. Daarom moet ik naar de Hoogstraat

om het te gaan koopen, en dan krijg ik er toch mijn winstje van, begrijp je?"

„Ja, ja, je krijgt het zelf wat minder en zodoende kun je het voor den gewonen prijs leveren en zelf toch wat hebben voor je moeite.”

„Precies; 't is wel voordeeliger, als men zelf alles in voorraad heeft, maar ik ben te bang, dat ik er mee blijf zitten, en dat ik zodoende niet op tijd zal kunnen betalen. Liever wat minder, dan schulden te maken.”

„Daar heb je gelijk aan, hoor! Maar wie past er nu op je winkeltje? Je moeder kan toch de klanten niet helpen!”

„Nee, dat gaat niet; maar zij kan ze toch wel hooren; en dan vraagt zij maar of ze asjeblieft terug willen komen, omdat ik noodzakelijk uit moest. Dat doen mijn klantjes wel. Maar bovendien, het is slappe tijd; er komt in de laatste weken bijna niemand in mijn winkeltje, en allerminst op dit uur.”

„Waarom niet op dit uur?"

„Wel, het zijn natuurlijk geen mannen, die bij mij komen koopen; de kinderen komen ook zelden dan alleen om een knotje katoen of sajjet; en de huismoeders hebben het nu te druk met hun eten klaar te maken, en ze kunnen ook niet weg, omdat hun man van het werk en de kinderen uit school thuiskomen.”

„Gelukkig, dat je moeder nog een duitje heeft kunnen oversparen,” hernam de praatzieke en nieuwsgierige buurvrouw, „en dat je er nog wat kunt bijverdienen met naaien, anders zou je zoo'n slappen tijd slecht doorkomen.”

„Mijn moeder een duitje overgespaard! Hoe kom je op die gedachte, Buurvrouw?"

„Wel, dat weet iedereen, die haar kent, en dat moet immers ook wel. Met bakeren heeft zij een aardig centje verdiend, dat is te begrijpen, want zij ging haast altoos bij groote lui. Tien gulden in de week verdiende zij meestal; dat heeft zij zelve zoo dikwijls verteld; en dat buiten de kost en de fooien.”

„Nu ja, maar zij heeft ook veel goed gedaan, vrouw Hakkert. Menig soepje heeft zij gekookt voor een zieke of zwakke moeder, en menig pakje kleeren gegeven voor de arme kindertjes; dat weet je ook wel,” voegde zij er veelbeteekenend aan toe.

„Dat is waar,” hernam de eerste spreekster, terwijl een hoogerood voor enkele oogenblikken haar gelaat overtoog, „dat is waar; maar ik weet toch wel, dat zij honderd gulden zoo maar

aan een arme weduwe ter leen gaf; en zij heeft ze terug gehad. Natuurlijk gaat het mij niet aan; het viel mij daar zoo uit den mond; het gaat mij volstrekt niet aan, dat weet ik wel."

Dit zeggende pakte zij haar mand met aardappelschillen en haar emmer met aardappelen op, om daarmede haar woning in te gaan, en vrouw Zaksteen stapte met haar kindje verder.

"Waarom laat je dat zware kind niet thuis?" Zoo werd haar een oogenblik later door een andere vrouw gevraagd, die haar voorbij zag gaan; „je bent wezenlijk zoo sterk niet, mensch, dat is je wel aan te zien; en je moeder is toch immers thuis?"

„Ja, maar zij kan in 't geheel niet meer zien, zooals je weet, en mijn kleine jongen zou dus heel licht een ongeluk kunnen krijgen, zonder dat zij het zou kunnen verhinderen. Neen, hoor, ik had geen oogenblik rust, als ik mijn Karel'tje niet bij mij had."

Dit zeggende stond zij even stil, drukte het blozende kind vaster tegen zich aan, en beschouwde met een blik vol liefde het ronde, kleine gezichtje met de guitige, blauwe kijkers, die zoo vroolijk tot haar opzagen.

„Maar het kind kan toch al loopen? Waarom zet je hem niet neer?"

„Loopen, ja, maar zóó langzaam, dat het mij veel te veel tijd zou kosten."

„Als je hem hier wilt laten, dan zal ik wel zoolang op hem passen."

„'t Is heel vriendelijk van je, vrouw Visser," was nu het aarzelend antwoord, „maar — houdt het mij niet ten kwade — ik wil hem toch maar liever meenemen. Ik maak mij altoos angstig, als ik hem niet in mijn nabijheid heb, en ik kan niet nalaten mij allerlei vreeselijke dingen voor te stellen, die er met hem gebeuren kunnen. Dat komt zeker, doordat ik tegenwoordig zoo zenuwachtig ben," voegde zij er als ter verontschuldiging bij, „sedert den dood van mijn besten man is mijn zenuwgestel geheel in de war. — Je neemt het mij niet kwalijk, wel?"

„Ooh, neen, m'n lieve mensch, hoewel het kind bij mij wezenlijk geen ongeluk krijgen zou. Ik heb er zes grootgebracht, moet je denken; maar, zooals je wilt, hoor."

Deze beide gesprekken waren afgeluisterd door een persoon, die voor een open venster zat, met het hoofd in de handen geleund, in een huisje tusschen dat van vrouw Visser en dat

van vrouw Hakkert gelegen; en daar de vrouwen naar gewoonte nogal luid gesproken hadden, was hem geen woord ontgaan. „'t Is waar ook,” mompelde hij, „dat ik daaraan niet eerder gedacht heb! De moeder blind, en de dochter nu en dan uit. Wel, het is een mooie kans! Misschien zou mij zoodoende heel gemakkelijk het geld voor den overtocht in handen kunnen komen; en eenmaal daar, dan zal het verder wel gaan; er is daar niemand, die mij kent. Elken dag genadebrood te eten en zure gezichten te zien, dat is ook niet uit te staan. En Dina, nu, die is goed bezorgd hier bij haar vader en moeder; en als het mij daarginds voor den wind gaat, welnu, dan kan ik haar laten overkomen.”

De persoon, die zoo bij zichzelf redeneerde, was een jonge man van nauwelijks twintig jaar. Uit zijn gansche wezen sprak sluwheid, en er was niets in zijn gansche voorkomen, dat eenige aantrekkelijkheid vertoonde. Met het hoofd op de ellebogen geleund hing hij over de leuning van een stoel, die voor het raam stond, terwijl zijn grijze oogen rusteloos rondwaalden zonder zich ergens op te vestigen. In zijn mond had hij een vuil eindje pijp, waaruit de tabak al lang verdwenen en in asch overgegaan was, maar die hij toch nog stevig tusschen de tanden geklemd hield. Zijn pet stond scheef op een bos verwarde haren en zijn boezeroen was vol smeren en vegen. Toch was het jonge vrouwtje, met wie hij pas een jaar gehuwd was, niet vuil of slordig, maar het hielp haar niets, of zij al zorgde, dat zijn boezeroen schoon was; in een halven dag had hij het weer vuil. En het was tevergeefs, dat zij telkens tot hem zei: „Dirk, wasch je toch eens flink en kam je haar; ik schaam mij voor de bureu zooals je er uitziet!” Hij liet haar praten en stoorde er zich niet aan.

Het arme vrouwtje, zij had nog niet veel blijdschap gekend sedert haar huwelijk. Na drie maanden reeds was haar man zonder werk gekomen, en dat door eigen schuld. Hij had zijn meester bedrogen en zich het goed van anderen toegeëigend, zoodat hij maar ternauwernood aan gevangenisstraf ontkomen was. Toen waren kommer en gebrek de kleine woning binnengetreden, en een voor een had zij al de meubeltjes, die zij van haar ouders meegekregen had, moeten verkoopen. En eindelijk hadden dezen haar en haar man bij zich in huis genomen, om hen niet geheel aan hongersnood te geven. Ook was het niet de eerste keer, dat haar man om dergelijke redenen

uit zijn betrekking ontslagen was; reeds vóór zijn huwelijk — dit had zij eerst later vernomen — was dit al viermaal gebeurd, zoodat het hem nu in 't geheel niet meer gelukte werk te vinden. En zoo heel hard zocht hij er niet eens naar, want er speelde hem iets anders door 't hoofd. Hij wilde naar Amerika gaan, om daar rijk te worden. Immers zoo menigmaal had hij het al gehoord en in couranten gelezen, dat deze of gene daarginds rijk geworden was; zou het hem dan ook niet kunnen gebeuren? Maar hij zag geheel en al voorbij, dat die menschen dat in den regel geworden waren door vlijt en inspanning, of wel door groot vernuft; en dat men met liegen en bedriegen en niets doen in Amerika al evenmin als elders kans had om vooruit te komen. Zijn eenige zorg bestond hierin, hoe hij het geld voor den overtocht zou kunnen machtig worden. En zie daar, nu zag hij zijn kans schoon. Wel bleek ook hier weer de waarheid van het woord der Heilige Schrift: „Die rijk willen worden vallen in verzoeking . . .” (1 Tim. VI : 9.)

„Nu zou het niet gaan,” zoo peinsde hij verder, „hoewel ik gemakkelijk zou kunnen binnenkomen, want de deur staat altoos wijd open; maar de burens zouden mij kunnen zien en argwaan krijgen, want, zooals zijzelve gezegd heeft: „mannen behooren niet tot haar klanten. Neen, ik moet er ongemerkt binnengaan als het donker is; en dan zal ik wel een plekje vinden om mij te verschuilen, tot ik goedschiks mijn slag kan slaan.”

Intusschen had vrouw Zaksteen, die alles behalve vermoeden kon, dat het gesprokene met de burens tot zulke booze voornemens aanleiding had gegeven, haastig haar weg vervolgd. Het was een zeer vermoeiende tocht voor haar op 't heetst van den dag met zoo'n zwaar vrachtje op den arm, maar het vroolijk gekraai van haar kleinen lieveling deed haar telkens weer glimlachen. Vol verrukking wees het kleine ventje met zijn vingertje naar elken hond, dien hij in 't oog kreeg, en riep dan juichend uit: „waf! waf!” En geen paard was er te zien, of het riep vol blijdschap uit: „paar! paar!” Maar toen de kleine man in een winkel mooie roode appels voor 't raam zag liggen, kende zijne opgetogenheid geen grenzen. „Appetje! appetje!” schreeuwde hij; en toen zijn moeder haastig haar weg vervolgte, begon hij luid te schreien, en wist zij hem niet tot bedaren te krijgen. De appeltjes waren haar veel te duur, om ze voor haar kleinen jongen te koopen, hoe gaarne zij hem ook een genoeg deed, want het was een dure fruitwinkel, waar hij ze gezien had; en

in andere, goedkoopere winkels waren ze nog niet te verkrijgen.

„Kijk eens,” zoo trachtte zij hem af te leiden, „daar komt een mooie bok aan, zie je wel?”

„Bu, bu!” riep nu het kind en begon weer te glimlachen. Maar zoodra was de bok niet voorbij gegaan, of hij hervatte nog luider dan te voren zijn geroep van: „Appetje! appetje!” En daarbij begon hij zoo te steigeren en zich achteruit te gooien, dat het zijn moeder heel wat inspanning en menigen zweetdruppel kostte om hem op den arm te houden en vooruit te komen.

Doodmoe bereikte zij eindelijk den winkel, waar zij hare inkoopten moest doen, en zonder dralen zette zij zich neer op een stoel, die daar voor de klanten was geplaatst. Zittende begon zij nu de stoffen te bekijken, die haar op haar verlangen getoond werden; doch Karelte maakte aanstonds van de gelegenheid gebruik, om zich los te rukken en van haar schoot te laten glijden, waarop hij zoo snel als zijn kleine voetjes hem dragen konden, wegliep naar de openstaande deur. Haastig stond zijn moeder op en liep hem na; en daar het haar, zonder stooft onder de voeten en met slechts één hand om hem vast te houden — de andere moest zij gebruiken om de verschillende stoffen te bevoelen — heel moeielijk viel om hem op haar schoot te houden, was zij wel genoodzaakt hem weer op den arm te nemen en te blijven staan.

Een kwartier later verliet zij den winkel met een groot pak onder den eenen en haar kind op den anderen arm. Zoo liep zij hijgend en blazend nog tien minuten verder, en bleef toen stilstaan voor een groot, deftig huis, waar zij anschelde. Een bejaarde meid deed open. „Wel, wel, arme ziel, wat heb je moeten sjouwen!” sprak deze meewarig; „je hebt een hoofd als vuur, en anders zie je zoo bleek; kom maar gauw mee naar de keuken en rust wat uit.” Meteen ontnam zij haar het pak en ging haar vóór, de lange gang door.

„Wie is daar, Dientje?” zoo liet een stem zich hooren uit een der kamers, die op de gang uitkwamen en waarvan de deur een weinig openstond.

„Het is de dochter van de baker, Mevrouw”, was het antwoord; „zij komt de stalen brengen.”

„O, zoo, laat haar maar even binnenkomen.”

„Zij heeft haar kleintje bij zich, Mevrouw.”

„Dat is niets; ik wil het kleine ventje wel eens zien.”

Zoo trad vrouw Zaksteen dan het mooie vertrek binnen, waar

zij lang zoo rustig niet kon gaan zitten als het geval zou geweest zijn in de keuken; want nu durfde zij het kind geen oogenblik neerzetten uit vrees dat het iets vuilmaken of breken zou. Ook duurde het onderhoud met de dame nogal lang; eerst vroeg zij naar den welstand van haar moeder, vervolgens naar dien van het kind, en eindelijk begon zij al pratende, op haar gemak het pak los te maken, dat Dientje op tafel had gelegd, en de stalen te bekijken, waarbij het haar heel moeielijk scheen te vallen tot een keus te komen.

„Wilt u het pak soms hier houden, Mevrouw?” sprak de vermoede vrouw eindelijk, bij zichzelf denkend, „dan behoef ik het nu ook niet mee dragen.”

„Ja, dat is goed, Antje, maar laat je het dan vandaag nog halen?”

„Zeker, Mevrouw, vanavond als de kleine slaapt, zal ik er zelf om komen.”

„Goed; hoe laat is dat?”

„Om acht uur kan ik hier zijn, Mevrouw.”

„Best, dan zal ik zorgen met mijn keus klaar te wezen. — Slaapt uw jongetje nogal rustig?”

„Ja, Mevrouw, hij wordt maar twee of driemaal op een nacht eventjes wakker; dan geef ik hem wat drinken en meteen slaapt hij weer.”

„Nu, dat is gelukkig, want je hebt zelf je rust ook wel noodig; je ziet er alles behalve sterk uit, Antje. Je moest eerst nog gaan uitrusten bij Dientje in de keuken; en laat zij je kleintje wat melk geven; je hebt nog een lange wandeling voor je.”

„Mè, mè, mè,” zoo herhaalde Karelkje nu zonder ophouden, totdat zijn verlangen, door het welbekende woord „melk” bij hem opgewekt, bevredigd was.

„Alstublieft, Mevrouw,” zei de aangesprokene, groette beleefd, en begaf zich naar de ruime, heldere keuken, die zij al menigmaal te voren betreden had.

„Mè, mè,” riep Karelkje nog steeds, en Dientje, die al heel wat kleine kinderen in haar leven had bijgewoond, begreep terstond wat hij bedoelde. Een kopje melk voor het kind en een kopje heerlijke, geurige koffie voor de moeder waren weldra ingeschonken, en laatstgenoemde kon zich nu op haar gemak neerzetten, daar de kleine zonder gevaar of hinder kon rondloopen; iets wat hem geheel naar den zin was.

„Hoe gaat het je moeder, Antje?” Zoo begon de dienstbode, terwijl zij ook zelve haar kopje leegdrank, „is zij nog al gezond?” En zonder op een antwoord te wachten ging zij voort; „ik heb haar altoos graag mogen lijden, zoolang ik haar gekend heb, en dat is nu al twintig jaar. In vier verschillende bakerdiensten heb ik haar bijgewoond, en ik heb het altijd goed met haar kunnen vinden. 't Is een oprechte, vrome ziel, die tot iedereen een goed woord op zijn pas weet te zeggen.”

„Ja,” zei Antje, „vroom is moeder waarlijk; niet alleen in woorden maar inderdaad. Geheel en al blind te zijn is toch een zware beproeving voor een vrouw, die zoo werkzaam is, maar nooit hoor ik haar klagen; altijd is zij blijmoedig en tevreden en als ik den moed soms laat zakken, dan weet zij mij weer te troosten en op te beuren. Antje, kind,” zegt ze dan, „al de moeite en het verdriet van dezen tegenwoordigen tijd is niet te vergelijken bij de zaligheid en het geluk, dat ons wacht. Het is een stofje aan de weegschaal. En bovendien zal je voor dat alles eenmaal den Heere danken, omdat het zijne groote liefde was, die dat zoo over je beschikte. Vertrouw maar op Hem, Hij zal het alles welmaken.”

„Ja, en zij heeft gelijk,” zei Dina, „jammer maar, dat wij er zoo weinig aan denken; maar Gods Woord zegt het toch, niet waar, „dat alle dingen medewerken ten goede voor degenen, die God liefhebben;” en „dat het lijden van dezen tegenwoordigen tijd niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.” Het is een groot geluk Antje, een kind van God te wezen. Ik denk daar juist aan een lied, dat ik zoo heel mooi vond, toen ik het las. Wacht, ik zal mijn bril even opzetten en het je voorlezen; het is toch nog mijn koffieuurtje, dus mijn werk verzuim ik er niet mee.”

Zoo sprekende stond zij op, kreeg een boekje uit de la van de keukentafel, zette haar bril op en begon te lezen:

„Rust mijn ziel, wat zou u kwellen,
Of ontstellen,
Is dan God uw Vader niet?
Hoort Hij niet naar Jezus bede?
Is Zijn vrede
U niet meer dan al 't verdriet?”

Heeft Hij niet in vele nooden,
 Hulp geboden?
 God is goed, ja God alléén!
 Nimmer is zijn trouw bezweken,
 Z' is gebleken,
 Als het U onmooglijk scheen.

Is u de uitkomst nog verborgen,
 Werp uw zorgen
 Op den Heer; want Hij is goed.
 Hij zal raad en hulpe geven;
 Wil niet beven,
 Wat u op deez' aard ontmoet.

Hoop op Zijn beloftenissen!
 Niets zal missen,
 Wat Zijn waarheid heeft beloofd.
 't Geen Gods liefde goed zal keuren,
 Zal gebeuren,
 Volgt dan zwijgend en geloof."

„Dat is inderdaad een mooi lied," zei Antje, na met veel belangstelling te hebben toegeluisterd, „ik zou willen, dat ik het in mijn bezit had, dan zou ik het moeder ook eens voorlezen, en ik kon het zelve nog eens overlezen, als ik weer verdrietig of moedeloos was."

„Zou je het van middag nog kunnen overschrijven?"

„Ja, dat zou misschien wel gaan."

„Welnu, neem dan het boekje mee, en breng het mij vanavond terug, als je toch bij mevrouw moet wezen."

Dit vond Antje goed, en eenige oogenblikken later bevond zij zich met haar kindje weer op weg naar huis.

II.

EEN ONGEWENSCHT BEZOEK.

Het was zeven uur; de duisternis begon te vallen, maar de warmte was nog even drukkend.

„Ik vrees, dat wij onweer krijgen, Antje,” zei de blinde vrouw tot haar dochter; „als je maar niet de bui krijgt, terwijl je onderweg bent.”

„Ik hoop het niet, Moeder, want ik houd er niets van met onweer op straat te wezen; het lichten doet mij zoo schrikken, en gewoonlijk valt dan ook de regen zoo bij stroomen neer, dat er geen paraplu tegen helpt.”

„Het beste zal wezen, dat je maar zoo gauw mogelijk gaat; want gaan moet je toch, niet waar?”

„Ja, Moeder, zonder mankeeren. Gelukkig zit Karelkje zijn oogjes al te wrijven, zoodat ik niet veel mocite met hem zal hebben. Ik zal hem zijn pap geven, en hem dan dadelijk in slaap maken.”

Zoo gezegd, zoo gedaan; en tot haar groote voldoening lag het kleine ventje een half uur later rustig in zijn wieg met de oogjes stijf dicht.

„Nu, Moeder, ik ga maar gauw; de lucht betreft al.” Met deze woorden verliet vrouw Zaksteen haar woning, nadat zij in de eerste plaats aan den Heere God en daarna ook aan haar moeder gevraagd had om te waken over haar lieveling. Weer zaten de bureu voor de deur hunner woning, maar nu stapte

de weduwe zoo haastig en zonder opzien voort, dat zij door niemand aangesproken werd.

„Daar gaat zij wezenlijk weer uit!“ mompelde Dirk, toen hij haar zag voorbijgaan; „nu heb ik een heel mooie kans. Kom,“ vervolgde hij overluid, en keek daarbij even naar den kant, waar zijn vrouw zat, „ik ga nog even een luchtje scheppen.“ En de daad bij het woord voegend, stapte hij het gangetje uit, waar hij reeds uren lang tegen de post van een deur had staan leunen. Met de pet scheef op het hoofd en de vuile pijp tusschen de tanden, evenals dien morgen, slenterde hij voort, het steegje uit, en de nauwe straat in, waar, twee huizen van den hoek af, het winkeltje van vrouw Zaksteen gelegen was. Er brandde geen licht. Dat was zelden 's avonds het geval; ook was de deur van het winkeltje gesloten, maar de straatdeur stond nog wijd open; misschien om zooveel mogelijk frissche lucht naar binnen te laten komen.

In 't voorbijgaan gluurde Dirk eens naar binnen. Geen licht was er te zien dan in het keukentje aan het einde der smalle gang, die met vier treden opwaarts daarheen voerde. Zou de blinde vrouw zich daar bevinden, of in het kamertje achter den winkel? Maar wat deed het er ook toe; zij kon hem immers toch niet zien; en hooren, daar zou hij wel op passen!

Zoo bij zichzelf overlegend, was hij de deur al voorbij, want stil blijven staan durfde hij niet.

„Als de bureu mij maar niet zien binnengaan,“ mompelde hij, schuw om zich heen ziende; en ja, zoo hier en daar stonden nogal menschen buiten om een luchtje te scheppen. Daar schoot eensklaps een bliksemstraal door de lucht, weldra gevolgd door een ratelenden donderslag.

„Ah zoo, dat zal mij te pas komen,“ dacht Dirk, terwijl hij met zichtbaar welgevallen het oog richtte naar de zware wolkenmassa, die uit zee kwam opzetten; nu zal het wel gauw gaan regenen ook, en dan gaan de menschen in huis. Zoolang zal ik nog blijven rondrentelen; als zij dan nog maar niet teruggekeerd is. Hare afwezigheid zou de zaak veel gemakkelijker voor mij maken. Wacht, ik zal liever terugkeeren, en aan den ingang van het steegje gaan staan, dan kan ik haar zien aankomen. In elk geval moet ik vanavond mijn kans maar wagen. Werkelijk begon het even daarna te regenen. Eerst waren het enkele, groote droppels, die zwaar neervielen, en toen opeens begon het water in stroomen neer te vallen, zoodat elk, die zich

voor plezier buiten bevond, in huis vluchtte, en die op straat zijn moesten, het eveneens op een loopen zetten zonder links of rechts om zich heen te zien. Dit kwam Dirk goed te stude; ook hij zette het op een loopen om eensklaps te verdwijnen in het gangetje, dat naar de keuken van vrouw Zaksteen voerde, als zocht hij daar een schuilplaats. Maar . . . o, wee, daar werd juist de keukendeur geopend, en de blinde vrouw kwam schuifelend en tastend aanloopen, zeker om de straatdeur te gaan dichtdoen.

Wat nu gedaan! Hetzij hij doorliep, of bleef stilstaan, zij zou hem stellig met haar rondtastende hand aanraken. Terugkeeren? Doch daarin had hij ook geen zin; zijn kans was te schoon. Snel bukte hij zich, en goed acht gevend op de bewegingen der vrouw, drukte hij zich stijf tegen den muur aan, kroop toen, zoodra zij hem genaderd was, haastig maar doodzacht onder haar arm door, richtte zich weer op, en liep de keuken in, waarvan zij de deur had opengelaten. Juist terwijl hij dit deed stond zij even stil.

„Er zal toch geen hond naar binnen zijn geloopt,” mompelde zij, „’t was net of ik daar iets hoorde; en Antje is zoo bang voor honden. ’k Zal er toch maar niets van zeggen, anders houdt het haar vannacht maar uit den slaap, of zij droomt ervan.”

Intusschen had Dirk eens rondgekeken en gezien, dat er in de keuken geen plekje was, waar hij zich goedschiks verbergen kon; en al zou de blinde vrouw hem niet zien, elk oogeblik kon haar dochter thuis verwacht worden.

Hij opende dus heel zacht een deur, en kwam zoo in de kleine binnenkamer, waar een nachtluchtje stond te branden. Het zag er daar heel povertjes, maar keurig netjes uit. Er stond een kleine kast, een voorwerp, dat Dirk dadelijk in ’t oog had, doch waarop tot zijn spijt geen sleutel te zien was; verder een rond tafeltje met een rood, tamelijk verschoten kleedje erover; vier stoelen met matten zittingen en een gemakstoel, die zijn beste dagen reeds lang gekend had. Ook stond er nog een aardig klokje op den schoorsteen, waarboven een kleine spiegel met bruine lijst was opgehangen. Aan dit alles schonk Dirk echter niet de minste aandacht evenmin als aan de platen en schilderijtjes, die hier en daar aan den muur prijkten. Zijn oog zocht een plekje, waar hij zich goed zou kunnen verbergen. „Daar is zeker een slaapkamertje of een alcoof, prevelde hij, na eens goed rondgekeken en zijn oog gevestigd te hebben op

een deur, die half openstond; „daar zal ik wel een plaatsje vinden.” En inderdaad in de vierkante ruimte, waarheen hij nu zijn schreden richtte, vond hij niet alleen de wieg van het kind, een waschtafeltje en een paar stoelen, maar ook een breed ledikant; waaronder hij zich heel gemakkelijk verbergen kon. Zonder zich te bedenken kroop hij er onder, en bleef daar nu doodstil liggen. Hij hoorde de oude vrouw in de keuken terugkeeren, het kamertje binnentreden en weer heengaan; en daarna werd er geen ander geluid vernomen dan het geratel van den donder en het gekletter van den regen tegen de kleine venster-ruiten, terwijl nu en dan de donkere alcoof door een fellen bliksemstraal geheel en al verlicht werd. Dan huiverde de inbreker en de angst overviel hem, dat het licht hem treffen en doden zou.

Zoo ging er een uur voorbij. Het gerommel van den donder hield langzamerhand op, en een kwartier later hoorde Dirk, dat de huisdeur geopend werd en er iemand de gang doorliep.

„Daar zal zij wezen,” mompelde hij; en ja, een oogenblik later hoorde hij de stem der jonge vrouw in de keuken.

„Ik heb maar gewacht, Moeder,” sprak Antje, „tot de bui wat bedaard was; — is Karelkje rustig geweest?”

„Ja zeker; ik heb het kind nog niet gehoord; je was zeker erg nat, toen je bij mevrouw Wolf aankwam?”

„Ja, Moeder, want ik was pas even onderweg, toen het begon te regenen. Ik zal mijn japon uitdoen en over een paar stoelen hangen om ze te laten drogen; en dan doe ik meteen mijn nachtgoed aan, want wij gaan toch haast naar bed. Als u mee wilt gaan, dan neem ik het licht, en wij blijven meteen maar binnen, als u het goedvindt.”

Zoo gebeurde het, en even daarna trad Antje de alcoof binnen om daar het nachtluchtje neer te zetten. Na dit gedaan te hebben, schoof zij het gordijn van de wieg heel voorzichtig op zij, luisterde of haar kindje rustig sliep, en ging heel zacht weer naar binnen, terwijl Dirk den adem inhield. Wel praatte hij zichzelf voor, dat het volstrekt niet hinderde, al zou zij hem ontdekken, omdat zij, zwak en zenuwachtig als zij was, toch niets tegen hem zou kunnen aanvangen. En desnoods kon hij hen beiden immers een prop in den mond duwen en aan een stoel vastbinden! Maar toch, hij was bang, en onrustig klopte het daarbinnen, want zijn geweten had hij nog niet geheel tot zijgen kunnen brengen.

„Moeder,” zei Antje, nadat zij zich in haar nachtgewaad had gestoken, „zal ik u dat vers nu eens voorlezen? Overdag is er gewoonlijk zoo weinig tijd voor.”

„Ja, kind,” was het antwoord, „dat is goed, ik ben er heel benieuwd naar.”

En zoo hoorde Dirk het ons bekende lied, langzaam en duidelijk, voorlezen.

„Nu,” sprak hij bij zichzelf, toen zij het derde vers ten einde had, „ik denk, dat *zij wel* zou beven, als zij mij hier eens ontdekte.”

„Hetgeen Gods liefde goed zal keuren, zal gebeuren, volgt dan zwijgend en gelooft,” zoo klonk het verder. „Ik zou wel eens willen weten, wat zij er morgen van zeggen zullen, als zij hun geld kwijt zijn,” mompelde hij, „zullen zij het dan ook aan Gods liefde toeschrijven?”

„Wel, Moeder,” hernam Antje weer. Is het niet juist een lied voor u?”

„En waarom juist voor mij, kind? stem je er dan zelve niet mee in?”

„Mee instemmen, ja, wel zeker, Moeder; maar ik bezit zoo'n groot vertrouwen niet. 't Minste wat mij dreigt te overkomen, doet mij beven van angst, en telkens vrees ik, dat er met mij of met het kind iets vreeselijks zal gebeuren. Vandaag heb ik dat ook weer. Misschien zal u mij uitlachen, maar weet u, wat mij nu weer bezig houdt?”

„Wel, wat dan?”

„Dat er den een of anderen dag iemand ons huisje zal binnensluipen om te stelen.”

„Om te stelen!” riep de oude vrouw verbaasd uit; „maar hoe kom je op dat denkbeeld, Antje? Wie zal er bij eenvoudige lieden, als wij zijn, bij een oude baker en een jonge weduwe, komen stelen?”

„De menschen weten wel, dat u wat overgespaard hebt, moeder; dat is mij vandaag alweer duidelijk geworden; en ik heb het al meermalen meenen op te merken.” Daarop vertelde Antje, wat vrouw Hakkert tot haar gezegd had dien morgen.

„En ben je daardoor op die gedachte gekomen?”

Antje knikte toestemmend.

„Zou het niet beter zijn,” hernam zij „als u dat geld wegbracht, bijvoorbeeld naar de spaarbank? Het zal daar beter bewaard zijn dan hier, en u hebt er dan nog voordeel van.”

„Beter bewaard dan hier, kind? Waarom? De Heere, onze God, zorgt ervoor; Hij weet, dat wij het noodig hebben. En voordeel, nu, dat beteekent niet veel, terwijl daar tegenover staat de kans van het te verliezen. — Het ligt hier immers goed in ons kastje; waarom zou ik het aan anderen ter bewaring geven!”

„Maar, Moeder, het is toch goed voorzichtig te wezen!”

„Welzeker; daarom steek ik altoos den sleutel in mijn zak, en dien leg ik 's avonds op den stoel voor mijn bed, zooals je weet, om hem altoos bij de hand te hebben, als er eens brand mocht komen.”

„Aha!” dacht Dirk, wien geen woord van dit gesprek ontgaan was, „mooier kan het niet! Nu vertellen ze mij zelf, waar ik het spaarduitje vinden kan; ik heb dus maar te wachten tot zij slapen; dan neem ik den sleutel uit den zak, doe heel bedaard het kastje open, neem het geld eruit, stop den sleutel weer in den zak, en ga dan kalm het keukenraam uit naar buiten. Vervolgens houd ik mij ergens schuil tot de dag aanbreekt, dan stap ik regelrecht naar het spoorwegstation en neem een kaartje naar Rotterdam. Daar koop ik een stel nieuwe kleeren, dat ik er fatsoenlijk uitzie, en eindelijk neem ik een plaats op een boot, die naar Amerika vaart. Dan ben ik misschien al goed en wel in volle zee, eerdat de oude vrouw haar schat gemist heeft. Uitmuntend! Het kan niet mooier!” Zoo maakte Dirk zijn plannen; maar hij vergat, dat de mensch wikt, maar God beschikt.

„Ja, Moeder,” zei Antje weer, „maar een inbreker zou er met een valschen sleutel in kunnen komen; of hij zou uw sleutel kunnen vinden.”

„Nu, kind,” zei de oude vrouw met een glimlach, „wij zullen er nog wel eens nader over praten, doch laten wij nu maar naar bed gaan, want het wordt laat, en Karelkje is misschien weer vroeg wakker morgenochtend.”

„Wat zal ik vanavond lezen, Moeder?” sprak Antje toen, terwijl zij opstond om den Bijbel te krijgen, die op zij van den schoorsteenmantel stond; het Nieuwe Testament hebben wij nu heelemaal doorgelezen; zal ik aan Genesis beginnen?”

„Neen, lees vanavond maar eens een psalm; bijvoorbeeld psalm XXXVII.”

En Antje begon te lezen: Een psalm van David. Ontsteek u niet over de boosdoeners; benijd ze niet, die onrecht doen;

want als gras zullen zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen zij afvallen; vertrouw op den Heere en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met getrouwigheid; en verlustig u in den Heere, zoo zal Hij u geven de begeerten uws harten. Wentel uwen weg op den Heere en vertrouw op Hem; Hij zal het maken. . . .

„Is het niet heerlijk, kind?” zoo viel de oude vrouw haar in de rede, „is het niet heerlijk? *Wij* hebben ons maar te verlustigen in den Heere en op Hem te vertrouwen, dan zal *Hij* alles voor ons wèl maken. Hoe dwaas toch eigenlijk, bezorgd en beangst te wezen, niet waar?”

„Ja, Moeder, het is zoo;” en de weduwe las weer verder, den geheelen psalm ten einde.

„Wil je die laatste twee verzen nog eens lezen?” vroeg haar moeder, toen zij ophield.

En weder las zij: „Doch het heil der rechtvaardigen is van den Heere; hunne sterkte ten tijde van benauwdheid; en de Heere zal ze helpen en zal ze bevrijden; Hij zal ze bevrijden van de goddeloozen en zal ze behouden, want zij betrouwen op Hem.”

„Geloof je, dat het waar is, wat daar staat, Antje?”

„Ja zeker, Moeder!”

„Maar, kind, hoe kan je dan nog bang wezen voor dieven, die hier zouden binnensluipen? „De Heere zal ze helpen,” zoo lazen wij; „Hij zal ze bevrijden van de goddeloozen,” leg dus maar gerust je hoofd neer; geen goddelooze zal in staat wezen ons kwaad te doen.”

„We zullen zien,” mompelde Dirk; en hij zou het zien.

De Bijbel werd nu gesloten en weggelegd, waarna de beide vrouwen neerknielden, om zich in een stil gebed onder de hoede en bewaring te stellen van den Heere, hunnen God, en Hem te danken voor al de weldaden hen dien dag weder bewezen. Daarna rezen zij op, de oude vrouw stapte in bed en Antje deed het lampje in de kamer uit, om dan haar voorbeeld te volgen. Doch nu kwam haar kleintje wakker. „Mè, mè,” riep het ventje, en haastig liep de moeder heen, om wat melk voor hem te halen uit de keuken, waartoe zij het lampje weer opstak. Maar dat duurde het knaapje wat te lang, en hij begon te huilen, al harder en harder, zoodat zijn moeder, toen zij terugkwam, hem even in haar arm nam om hem te doen bedaren. Nu bemerkte zij meteen, dat zijn luiër losgegaan was,

en zij nam hem op haar schoot om daarin te voorzien. Doch daar viel een der spelden, die losgegaan was, op den grond, en zij moest opstaan om uit een der laden van de waschtafel een andere te krijgen. Toen maakte zij de luijer vast, gaf het kind wat te drinken, suste het in slaap en legde het weer in de wieg. Vervolgens ging zij het lampje, dat zij nog had laten branden, van binnen krijgen, zette het op den grond, en bukte zich om naar de gevallen speld te zoeken.

„Wat doe je toch, Antje,” vroeg nu de oude vrouw, die nog wakker lag.

„Och, moeder,” was het antwoord, „ik moet even een speld opzoeken, die ik heb laten vallen; ik ben zoo bang, dat Karelkje die anders vindt en in zijn mondje steekt, als hij morgenochtend hier zit of loopt.”

„Ze is zeker onder het bed gevallen,” prevelde zij, na eens goed te hebben rondgekeken, en zij ging op haar knieën liggen, om beter daaronder te kunnen zien. En werkelijk daar zag zij de speld, maar ook nog wat anders: het hoofd van een man! — Hoe het kwam, dat zij geen luide gil gaf, dat was haar later zelve onbegrijpelijk; doch zij stemde volkomen in met haar moeder, die het voor zeker hield, dat de Heere op dat oogenblik haar mond gesloten had gehouden, opdat de dief zou meenen, dat zij hem niet ontdekt had. Haastig greep zij het lampje, en bevend over al hare leden, liep zij er mee naar de keuken, zette het daar neer, snelde de gang door, deed de buitendeur open, en ging den bakkerswinkel in, vlak daarnaast. Juist wilde de man gaan sluiten.

„Och, Buurman,” sprak zij, terwijl de stem haar bijna begaf, en zij moeite had op de been te blijven, zoozeer werd zij overmeesterd door de zenuwen, „och, Buurman, kom even mee! Er is een dief bij ons in huis; onder het ledikant heb ik hem gezien.”

„Een dief!” riep de bakker uit, terwijl hij groote oogen opzette, „een dief? Wel, dan moeten wij politie hebben.” En zich tot zijn zoon keurend, die juist den winkel binnentrad, sprak hij haastig: „Frits, loop de straat op, en zie dat je een agent vindt! Gauw, er is onraad hiernaast!”

Toen liep hij met de weduwe mee, snelde haar vooruit naar de keuken, pakte het lampje, en liep naar de alcoof, want hij was met de inrichting van het huisje wel bekend. Meermalen had hij zijn buurman Zaksteen, toen deze ziek was, bezocht,

en menig uurtje had hij des Zondags aan het ziekbed doorgebracht.

„Moeder,” riep Antje, die nu eerst bedacht, hoezeer de oude vrouw door dit onverwacht binnentreden ontstellen moest, „Moeder, schrik maar niet; het is buurman Nelk, hij komt ons even helpen!”

„Helpen! Wat is er dan te helpen?” En de aangesprokene rees overeind, terwijl verbazing zoowel als bezorgdheid zich teekenden op haar anders zoo kalm gelaat: zij vreesde, dat haar dochter eensklaps in 't verstand was gekrenkt.

Intusschen had de bakker zich gebukt, en zag daar inderdaad een man liggen; want Dirk had stellig gemeend, dat de weduwe hem niet had opgemerkt, omdat zij door geen enkel geluid of uitroep haar schrik verraden had. Men kan denken, hoezeer hij ontstelde, toen zich daar opeens de stem van den bakker liet hooren: „Hola, vriendje, wat doe jij daar? Kom maar eens gauw te voorschijn en vertel ons, wat je van plan waart.”

„Doe de straatdeur op slot,” fluisterde hij daarna Antje in 't oor, „anders zou hij ons nu kunnen ontsnappen.”

Juist had zij dien raad opgevolgd, toen er op de deur getikt werd, en zij de stem van Frits hoorde, die vroeg om binnen gelaten te worden. Terstond gaf zij aan dat verzoek gehoor.

„Ik zag nergens een agent,” sprak hij, haar voorbij loopend, „en het politiebureau is zoo ver; ik vond het beter eerst maar even terug te komen, en te zien of ik hier een handje kon helpen. Waar is de kerel?”

„Binnen in de alcoof,” antwoordde zij hem volgend.

Daar gekomen zei hij hetzelfde tot zijn vader.

„Och, lomperd,” sprak deze, schijnbaar gebelgd, „'t is enkel je nieuwsgierigheid; ik kon het hier best alléén af! Had jij maar gezorgd, dat er politie meekwam, om dien schelm een goed plaatsje te bezorgen voor den nacht.”

„Inderdaad,” ging hij voort, na den indringer bij de beenen naar voren te hebben getrokken, „inderdaad, het is Dirk Wilson in eigen persoon! Och, ja, luiheid is des duivels oorkussen, dat heb ik altoos gezegd. Die vent is te lui om te werken, nu wil hij zich gaan verrijken met de spaarduitjes van een oude weduwe; die schurk! Een paar jaartjes achter slot, dat zal hem goeddoen! Zijn vrouw heeft toch geen zier aan zoo'n leeglooper; en zijn schoonouders, nu, die zullen blij wezen op den koop

toe, dat ze zoo voor een poosje van dien vlegel bevrijd zijn."

Zoo voortpratend had hij Dirk bij de schouders gegrepen en genoodzaakt op te staan.

„Wacht eens even, Buurman," zoo liet nu de stem van de oude vrouw zich hooren, nadat zij in de grootste verbazing dit alles had aangehoord, „niet zoo haastig wezen met politie. Hij is misschien voor zijn gansche leven bedorven, als hij eenmaal in de gevangenis geweest is; ik heb daar meermalen van gehoord."

„Wel, vrouw Schild," hernam de bakker, „bedorven is hij toch al; en wat zou je dan met hem willen aanvangen? Hem stilletjes weer laten heengaan, dat hij bij een ander zijn slechte streken kan gaan uithalen?"

„Nee, nee, beste Nelk, wij willen hopen, dat hij nooit in zijn gansche leven weer zoo iets zal gaan beginnen."

„Zeg eens, Dirk Wilson," zoo wendde zij zich nu tot den betrapten dief, die tevergeefs trachtte zich aan den stevigen greep van denforsch gespierden bakker te ontrukken, „zeg eens, Dirk Wilson, heb je geluisterd naar den psalm, dien mijn dochter mij daar straks heeft voorgelezen? Weet je nog wat er in staat over de goddeloozen? Er staat in, dat de boosdoeners uitgerooid zullen worden, dat de goddeloozen zullen vergaan en te niet gedaan worden; maar er staat ook nog wat anders in den Bijbel over de goddeloozen. In het Nieuwe Testament lezen wij, dat de Heere Jezus te zijner tijd voor goddeloozen is gestorven; denk eens aan, Dirk, de Heere Jezus, de Zoon van God, is voor goddeloozen in den dood gegaan, om hen van een eeuwigen dood te redden..."

„Maar, vrouw Schild," zoo viel haar nu de bakker in de rede, „je denkt toch niet, dat je hem zoo maar op staanden voet bekeeren kunt; je begrijpt, dat hij wel licht alles zal toestemmen, als hij dan maar goedschiks hier vandaan kan komen, zonder dat de politie er zich mee bemoeit. Mij dunkt, je moest de moeite maar sparen, om hem lessen uit den Bijbel voor te houden; het is de paalen voor de zwijnen werpen."

„Zou je denken, Buurman?" vroeg zij met een glimlach; „als dat waar is, dan moet het evangelie maar alleen gepredikt worden aan goede, brave menschen, en het is juist bestemd voor schuldige, verloren zondaars. Zegt de Heere Jezus niet zelf: „Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering." — Evenwel, ik had niet veel meer te zeggen; alleen dit wilde ik er nog bijvoegen: ik stel voor, dat

wij Dirk ongehinderd hier vandaan laten gaan, maar op één voorwaarde: Hij moet zorgen binnen een week werk te hebben, en het geld, dat hij verdient, moet hij eerlijk aan zijn vrouw geven. Doet hij dit niet, dan geven wij hem aan bij de politie; er zijn behalve Antje en ik, nog twee getuigen, die hem hier gezien hebben; ontkennen zal hem dus niet baten. Hoe denk je daarover, Buurman?"

„Wel, je moet het zelf weten, vrouw Schild,” was het ietwat onwillige antwoord van den bakker; „ik hoop, dat je er het goede doel mee bereiken zult, dat je er mee voor hebt; maar ik vrees er voor.”

„’t Is jammer, dat ik maar niet dadelijk naar het politiebureau geloopt ben,” meesmulde Frits; „’t is schande, dat die luie vlegel er zoo gemakkelijk zal afkomen; maar ik zal er mijn mond niet over dichthouden, dat wil ik hem wel verzekeren.”

„En als ik je nu vriendelijk verzoek, Frits, er geen woord over te spreken, tot wien ook, wil je mij dat plezier dan niet doen?” hernam de oude vrouw, bijna smeekend.

„Maar, Buurvrouw, ik begrijp niet . . .”

„Misschien zal je het later begrijpen, Frits, en mij gelijk geven. Doe het nu alleen maar, omdat ik het je zoo dringend verzoek.”

„Wel, vrouw Schild, u kan ik dat niet weigeren; daarvoor heb ik te veel verplichting aan u; ik ben het nog niet vergeten . . .”

„Stil, stil; je zult dus zwijgen van al wat je hier gehoord en gezien hebt.”

„Ja, om uwentwil.”

„Goed; — en Dirk Wilson, hoe denk je over mijn voorstel? Zal je zorgen over een week aan ’t werk te zijn?”

„Een week is te kort om werk te vinden,” mompelde hij.

„Ja, misschien wel om werk te vinden als timmerman, maar als sjouwerman, loopknecht, of iets dergelijks zal het wel gaan. Dat is nu wel minder aangenaam, maar het kwaad brengt altoos onaangename gevolgen mee. Als je goed oppast kan je later misschien weer beter werk vinden. In elk geval, hier blijft het bij, als je niet gaat werken, dan stellen wij de politie met de heele zaak in kennis. Laat hem nu maar gaan, Buurman.”

Nog tamelijk onwillig liet deze hem los, en geen oogenblik draalde hij om van de verkregen vergunning gebruik te maken. In de gang echter moest hij wachten, totdat de bakker en zijn

zoon ook heengingen, en Antje kwam om hem uit te laten, want de deur was op slot. Toen liep hij, sneller dan zijn gewoonte was, het steegje in, en vertelde aan zijn schoonouders en zijn vrouw, die geen verklaring hadden weten te vinden voor zijn lange uitblijven, dat hij een kennis ontmoet had en met hem meegegaan was naar huis.

.

 Vijf jaren zijn er verloopen. Nogmaals treden wij de woning van de weduwe Zaksteen binnen. Haar moeder zullen wij er tevergeefs zoeken, want die is heengegaan in de rust, die er overblijft voor het volk van God. Karelteje is nu een flinke jongen geworden, die al op de „groote school” gaat, en ook op de Zondagsschool, waaruit hij daar juist teruggekeert. „Dag, Moe,” zegt hij; „dag Juffrouw, dag Wilson.”

Hoe? Wilson? Dat zal toch de ons bekende Dirk niet wezen? Immers de twee laatstgenoemden een jonge vrouw met haar echtgenoot, zitten heel gezellig een kopje thee te drinken bij de weduwe; en dat zou de voormalige inbreker toch zeker niet doen!

Toch is het zoo; hij en zijn vrouw komen meermalen een bezoek brengen bij de weduwe Zaksteen, die dit heel aangenaam vindt, en wederkeerig, wanneer zij er gelegenheid toe vinden kan, hen gaat opzoeken. Dan begeeft zij zich niet naar het ons bekende steegje, maar naar een straat op een kwartier afstands van haar woning gelegen, waar Dirk drie jaar geleden een lief huisje gehuurd heeft.

„Ja”, zoo hooren wij hem daar juist zeggen, „de wegen des Heeren zijn wonderlijk; door een speld heeft Hij u en mij gered. U redde Hij daardoor uit den tijdelijken nood, waarin het verlies van de spaarpenningen uwer moeder ook u zou gebracht hebben; en mij van het eeuwig verderf, waarheen ik op weg was. Ware ik niet ontdekt geworden, ik zou voortgegaan zijn op mijn slechten en gevaarlijken weg, maar nu werd ik door de ernstige woorden uwer moeder en haar echt christelijke handelwijze daarvan teruggebracht.”

„Ja, en door de vrees heeft de Heere mij uit al mijne vreeze gered. Hij heeft mij zoo duidelijk getoond, dat ook de kleinste dingen hier beneden door hem worden bestuurd, en dat alle dingen medewerken ten goede voor degenen, die God liefhebben.”

„Die speld heeft heel wat uitgewerkt,” zoo voegde Dirks

vrouw er aan toe; of liever, laat mij zeggen, de Heere, die de speld deed vallen, heeft daardoor groote dingen gedaan. Hoe diep ongelukkig gevoelde ik mij vijf jaar geleden; en nu schijnt het mij toe, dat er geen gelukkiger vrouw zijn kan. Ook ik kan zeggen „gered te zijn door een speld,” gered door Hem, zonder Wiens wil geen haar van ons hoofd, en ook geen speld op den grond valt.

